

§8**Svar på skrivelse från Torun Boucher m.fl. (V),
Emilia Bjuggren m.fl. (S) och Sofia Lundin (Fi) med
frågor kring biblioteken**

Dnr 1.1/4449/2019

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen:

- 1) Att som svar på skrivelsen godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande.

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från 2020-02-28.

Sammanfattning

Torun Boucher m fl. (V), Emilia Bjuggren m fl. (S) och Sofia Lundin (Fi) har ställt ett antal frågor till kulturförvaltningen om hur bibliotekens öppethållande och aktiviteter har påverkats under omställningsperioden 2019.

Omställningsperioden 2019 har påverkat bibliotekens organisation och verksamhet. Öppethållandet har mellan 2019 och 2020 förändrats vid ett flertal bibliotek. Den verksamhet som påverkats negativt under omställningsperioden har till stor del återupptagits.

Nämndens behandling av ärendet**Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

Beslutsgång

Ordförande Jonas Naddebo (C) finner att nämnden beslutar enligt förslag från förvaltningen.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande anmäls av vice ordförande Torun Boucher (V) och Margareta Stavling m.fl. (S) enligt följande:

Vi välkomnar att stadsbiblioteket nu på vår begäran redovisar hur effekterna av de stora sparkraven på biblioteken påverkat verksamheten.

Med anledning av svaret har vi dock ett antal kommentarer som vi redovisar nedan.

Vi är glada om stadsbiblioteket lyckats begränsa antalet anställda som behövt sluta till ”bara” 32. Att stadsbiblioteket trots allt anser att detta är problematiskt illustreras ju nu av att ledningen beslutat dra ner bokinköpen för att åter kunna anställa tillbaka ett antal bibliotekarier.

Med den borgerliga kulturbudgeten tvingas därmed biblioteket välja mellan böcker eller bibliotekarier. Det är svårt att hitta en bättre (eller sämre) illustration på den kris biblioteken stått inför sedan valet 2018. Att yrkestitlarna inte bara är bibliotekarier förändrar på intet sätt den situationen.

Ytterligare en illustration på denna kris är de 90 tillfällen under läslovet då biblioteken i Stockholm var stängda. Förvaltningen hävdar att detta inte framgår av den interna rapporteringen, men detta grundas tvärtom i bibliotekens planerade öppethållande (och i konsekvens vilka dagar biblioteken var stängda) – vilken finns att läsa för intresserad allmänhet på <https://biblioteket.stockholm.se/bibliotek>. Genom att gå in på varje bibliotek och bläddra tillbaka hur biblioteken var öppna under läslovet kan man enkelt verifiera uppgiften. Om uppgifterna där är korrekta – vilket vi utgått och utgår från - går det också att jämföra dessa med motsvarande för tidigare år (även om man får klicka lite mer då). Och det är enkelt att då konstatera hur substantiellt mycket sämre öppethållandet var på läslovet 2019 jämfört med tidigare år.

Tyvärr bidrar förvaltningens svar snarare till bilden av problematiken kring bibliotekens omorganisation. Nej, det var inte i form av inrapporterade tillfälliga stängningar som verksamheten var sämre – det var det nya normala som helt enkelt var sämre under läslovet 2019. Och att ha dåligt öppethållande på läslovet står helt uppenbart i bjärt kontrast mot uppdraget om att stimulera barns läsande på fritiden.

Stadsbiblioteket hävdar också att folkbiblioteket inte är kompensatoriskt för skolbiblioteksväsendet utan fokuserar på just fritidsläsningen. Vi är oroad om det nu byggs upp alltför mycket av mentala murar mellan folkbibliotekens och skolbibliotekens verksamheter. Stadsbiblioteket skriver att det är frivilligt att fortsätta bedriva verksamhet tillsammans med skolan och att ett antal bibliotek fortfarande gör det.

Vi kan dock konstatera från flera besök på stadens biblioteksverksamheter att skolverksamheten minskat drastiskt. På de allra flesta bibliotek har verksamheten med skolbesöken inom ramen för "Bibblan berättar" avvecklats som en konsekvens både av de ekonomiska förutsättningarna och de direktiv som verksamheterna upplever sig ha fått från politiskt håll. Allt som begränsar barns intresse för läsande är i sak dåligt men det riskerar också att få följder som står i direkt motsats till nämndens målsättningar om att stimulera barn och ungdomars läsande på fritiden.

Under våra besök på biblioteken är det också uppenbart att det, trots en ambition att prioritera förskolan inom ramen för en extremt ansträngd budget, ändå finns tydliga exempel där även denna verksamhet drabbats. En lägre bemanning på många bibliotek har begränsat exempelvis möjligheten att erbjuda besök på de tider som fungerat för förskolans verksamhet. Flexibiliteten har också påverkats negativt i och med att möjligheten att ta emot flera grupper samtidigt och utan förbokningar begränsats.

Ett ytterligare exempel på diskrepans som borde analyserats mer i svaret på skrivelsen är genomgången av öppettider. Sammanställningen från enhetscheferna ger det klara intrycket av att inga eller små försämringar skett. Samtidigt visar de aggregerade siffrorna för öppethållandet såväl oktober 2019 som januari 2020 på minskade öppettider med drygt 11 % jämfört med föregående år motsvarande period. Om man kompenserar för det stängda biblioteket på Kungsholmen motsvarar minskningen ändå drygt 9 %.

Skrivelsen redovisar också fall av enskilda förbättringar och att biblioteken i vissa fall klarat att återuppta viktig verksamhet efter det moras som var 2019. Det är bra och välkommet men förtar knappast bilden som på många sätt är tydlig.

Öppethållandet under de granskade månaderna har minskats med cirka 10 %.

Bokinköpen kommer begränsas med cirka 33 %.

Drygt 30 tjänster har avvecklats i sådan hast att personalen nu åter behöver öka för att verksamhetens kvalitet ska klaras.

Verksamheten riktat mot skolbarn har kraftigt reducerats.

Vi vet att personalen och ledningen för stadsbiblioteket är lojala medarbetare som efter bästa förmåga försöker

uppfylla sina uppdragsgivares direktiv. Från våra många besök på biblioteken har vi fått ett otal ögonvitnesskildringar såväl från personal som besökare om professionens heroiska insatser för att upprätthålla en viktig verksamhet trots eländiga förutsättningar.

För detta är staden stort tack skyldigt.

Ansvaret för de tillkortakommanden som finns inom ramen för stadens biblioteksverksamheter bör helt läggas hos de som föreslagit och röstat för de kraftiga inskränkningarna av bibliotekens ekonomiska förutsättningar, dvs. Moderaterna, Liberalerna, Miljöpartiet, Sverigedemokraterna, Centern och Kristdemokraterna.

Ersättaryttrande

Sofia Lundin (Fi) instämmer i särskilt uttalande från vice ordförande Torun Boucher (V) och Margareta Stavling m.fl. (S).